

JÁN IHNÁT ml.

„ZABUDNUTÝ SPISOVATEĽ“

básnik, prozaik, dramatik a literárny kritik

*Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Štátny archív v Prešove,
pracovisko Archív Vranov nad Topľou*

Pracovníci archívu pripravili pre verejnosť výstavu s názvom

„JÁN IHNÁT ml. - ZABUDNUTÝ SPISOVATEĽ“

Výstava je venovaná spomienke na regionálneho básnika, spisovateľa a literárneho kritika.

V roku 2021 uplynie 80 rokov od jeho úmrtia.

Výstava je inštalovaná v priestoroch archívu

od 14. júna 2021 do decembra 2021.

Obsahom výstavy sú kópie archívnych dokumentov zamerané na jeho rodinný, osobný život a literárnu tvorbu.

Na stretnutie s Vami sa teší kolektív pracovníkov archívu.

Biografické kalendárium

- **27. marec 1918** – dátum narodenia v Hanušovciach,
- **1924 – 1929** – návšteva Ľudovej školy v Hanušovciach,
- **1929 – 1937** – štúdium na Evanjelickom kolégiu v Prešove,
- **1935** – diagnostikovaná tuberkulóza pľúc, následné liečenia v sanatóriu vo Vysokých Tatrách,
- **1937** – štúdium na Bohosloveckej fakulte v Bratislave,
- **22. júl 1941** – dátum úmrtia v Hanušovciach nad Topľou.

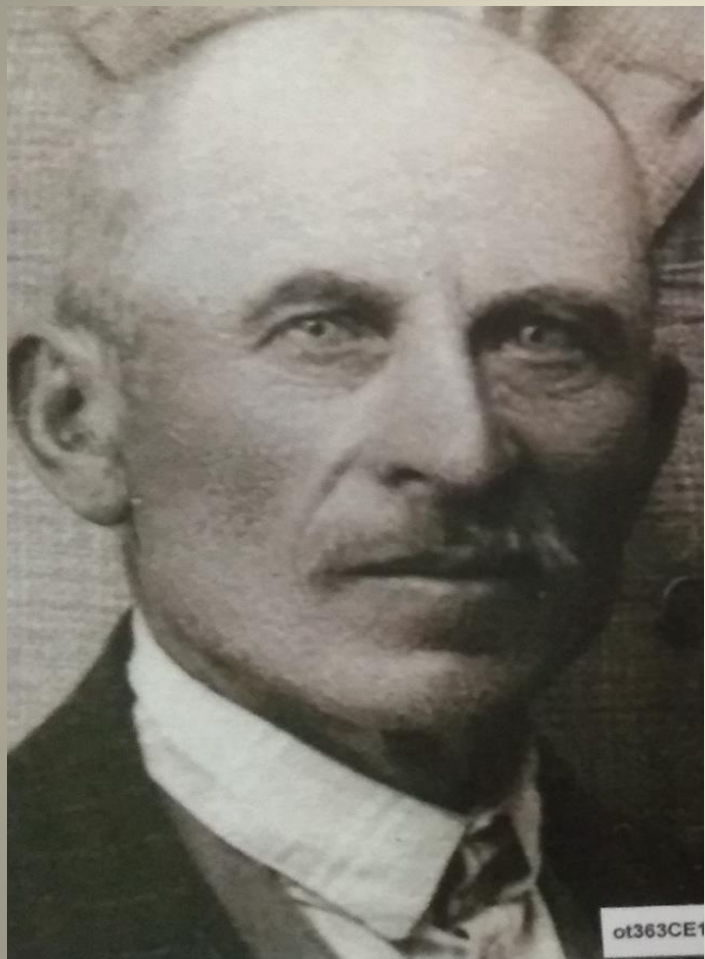
Ján Ihnát ml.

Fond Ján Ihnát ml. 1935 - 2018, zbierka fotografií

Rodičia

Ján Ihnát st.

Anna Ihnátová

Fond Ján Ihnát ml. 1935 - 2018, zbierka fotografií

Rodný dom Jána Ihnáta ml. v Hanušovciach nad Topľou

Fond Ján Ihnát ml. 1935 - 2018, zbierka fotografií

Súrodenci

Children of Ján Ihnát and
Anna Ihnátová (b Lukáčová)
Surviving to Adulthood (Five
out of Eleven)

Deti Jána Ihnáta a Anny
Ihnátovej (rod. Lukáčová),
ktoré sa dožili dospelosti
(päť z jedenást')

Andro Ihnát (b 1902; Anna Haščáková).
[Ref. Ml recollection; Photo: 0259/000PCE3-448]

Alžbeta Ihnátová (b 1905; Juraj Velebír).
[Ref. Ml recollection; Family Group Sheet (Mlkn: Ilnat); Photo: 0259/000PCE3-448]

Verona Ihnátová (b 1912; Imrich Hlevčúr).
[Ref. Ml recollection; Susan Parsonová (b Hlevčúrová) (LJRM); Photo: 0263/000PCE4-448]

Michal Ihnát (b 1915; Ľudmila Jedličková; Mária
Smečanská). [Ref. Ml recollection; 0265; handwritten note on back of
photograph]; Photo: 0265/000PCE3-448]

Ján Ihnát Jr. (b 1918; single, slobodný). [Ref. Ml recollection;
handwritten note on back of photograph]; Photo: 0267/000PCE1-448]

Rodina Ihnátová

Fond Ján Ihnát ml. 1935 - 2018, zbierka fotografií

Vysvedčenie z prvej triedy

I oddelenie. Bežné číslo 6

Meno a priezvisko žiaka žiačky Jan Hnat
 narodený(á) dňa 27. marca 1918 v Hanušovciach
 náboženstva ev. a. v. príslušný(á) domovom do
Hanušovce v župe košickej na Slovensku
 štipendý(á), začal(a) chodiť do školy vôbec dňa 1. sept. 1924, do školy tunajšej
 dňa 1. sept. 1924
 Meno, stav a bývanie (číslo domu) otca (alebo matky) Jan Hnat
uľník Hanušovce
 Meno, stav a bývanie (čís. domu) táfora (alebo stravovateľa)

Klasifikácia				Výkaz návštevy školskej												Poznámky		
vo štvrtroku	I.	II.	III.	IV.	dňa	septembra	októbra	novembra	decembra	januára	februára	marcha	apríla	mája	júna		júla	augusta
Mravy	1	1	1	1	1													
Pilnosť	2	2	2	2	2													
Úspech:																		
v náboženstve	2	1	1	1	1													
v občianskej náuke a výchove	2	1	1	1	1													
v čítaní	3	2	2	2	2													
v mluvnici a v pravopise	2	3	1	1	1													
vo vesnom učení	2	3	1	1	1													
v slohu																		
v zemepise																		
v dejepise																		
v prirodopise																		
v prirodopyste																		
v počítaní a merbe	2	2	2	2	2													
v kreslení																		
v písaní	3	3	2	2	2													
v speve	1	1	1	1	1													
v ručných prácach pre chlapcov	2	2	2	2	2													
v žen. ručných prácach	2	2	2	2	2													
v telocviku	2																	
v predmetoch nepovinných																		
Zovňajšok písomných prác																		
Zameškal(a) ospravedlnených	2		2															
poldní neospravedlnených																		
Mesačný súčet poldní zameškaných { ospravedlnených																		
neospravedlnených																		

Je spôsobilý(á) postúpiť do vyššej triedy (vyššieho oddelenia).
 Presídlil(a) dňa do

Fond ŠLŠ v Hanušovciach nad Topľou (1921 – 1949)
 Triedny výkaz pre I. – VI. ročník 1925/1926

Štúdium na Evanjelickom kolégiu v Prešove

Fond Ján Ihnát ml. 1935 - 2018, zbierka fotografií

Mária Simiková „Marusja“ – priateľka Jána Ihnáta ml.

Fond Ján Ihnát ml. 1935 - 2018, zbierka fotografií

Počas liečenia vo Vysokých Tatrách

Fond Ján Ihnát ml. 1935 - 2018, zbierka fotografií

Osobná korešpondencia z liečenia

Pravá grafia
12.VI.37
TATRY
Vážený pane
Ján
Krojanský, centar
Kamurove a / Polm
Lorenzko
15
87
007
007
087
087
0361

49 99 99 99 99
11. VI. 1937
B. Bystrica

Dráhi rodičia!
Šťastlivosť som sa tu dostal
že tu veľmi pekne, ale
trochu smutno, lebo má-
lokoho požiarom. Zo zručnosti
mi tu len dvoja-traja.
Dráhi rodičia! eľkú sa
všetnu dobre. Myšlím, že
zostanem tu len za mesiac
iva preliadke som ešte
nebol, potom vám na-
píšem. Petíte sa, lebo
ste starí! Váš Jenko.

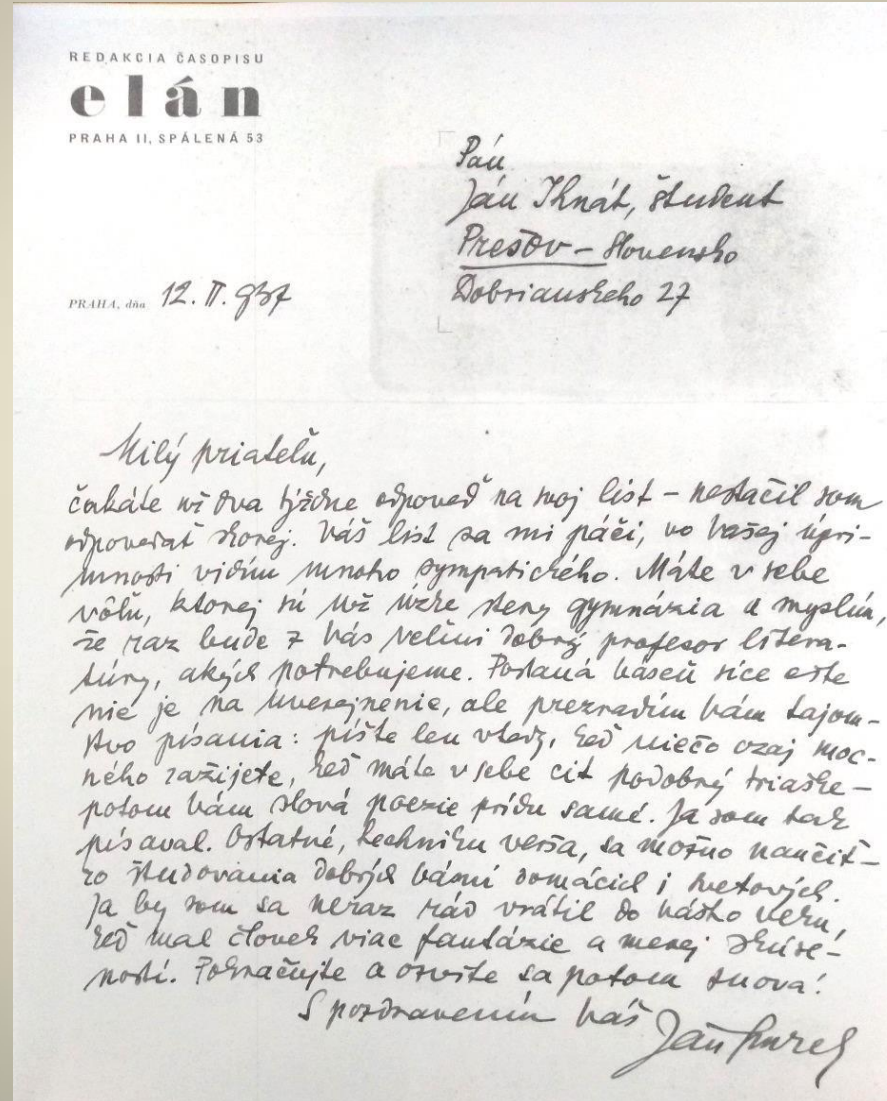
VYSOKÉ TATRY

Dráhi rodičia! Kešov 18. VI. 1937.
Či sa týka zranenia, teraz sa mám dobre. Len mala som
keď bola tá veľká zima, tak som si vďaka uši.
Vymetli sme Michal. Boli sme totiž s Matyjkou pri
Sariši v tieňovani. Ja som ňež už musel priradiť
otecu, keď som išiel k istým listom. Bol som pri
lekárovi, pýtal som si prášky od krvi a masť
na uši. Býdlem asi na horšie slabo, keď sa mi
uši nechajú. Kečnia mám dot. Čo ž. dača už som
peniaze dostal. Selbudem lo ani nič, starí mi
jednu. Boli by ste mi veľmi množ. eovlat,
váčinnosť tu len hladujú, peniam chut' do
internálneho pole. Či sa týka môjho liečenia
Michal, len sa nevyznímam! Zostalo som
mij stretol, ale radšej som zmenou neopývam,
mám sa stálejšie peniam do reči púštal.
v Perove niet nič nového. Mami sme v SKA

Literárna tvorba

- mladícka túžba po slobode, spravodlivosti a dôvernom splynutí s prírodou,
- členom literárnej skupiny – **Nový rod**,
- príspevky publikuje, aj v iných časopisoch a novinách.

List básnika Jána Smreka, redaktora časopisu Elán, začínajúcemu autorovi

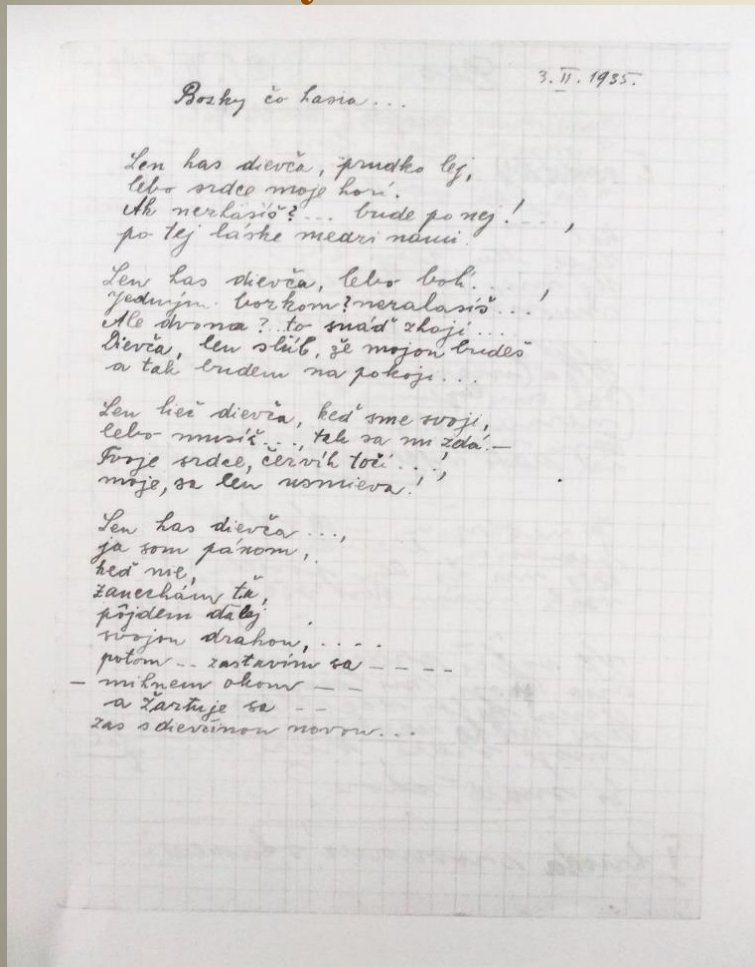

Poézia

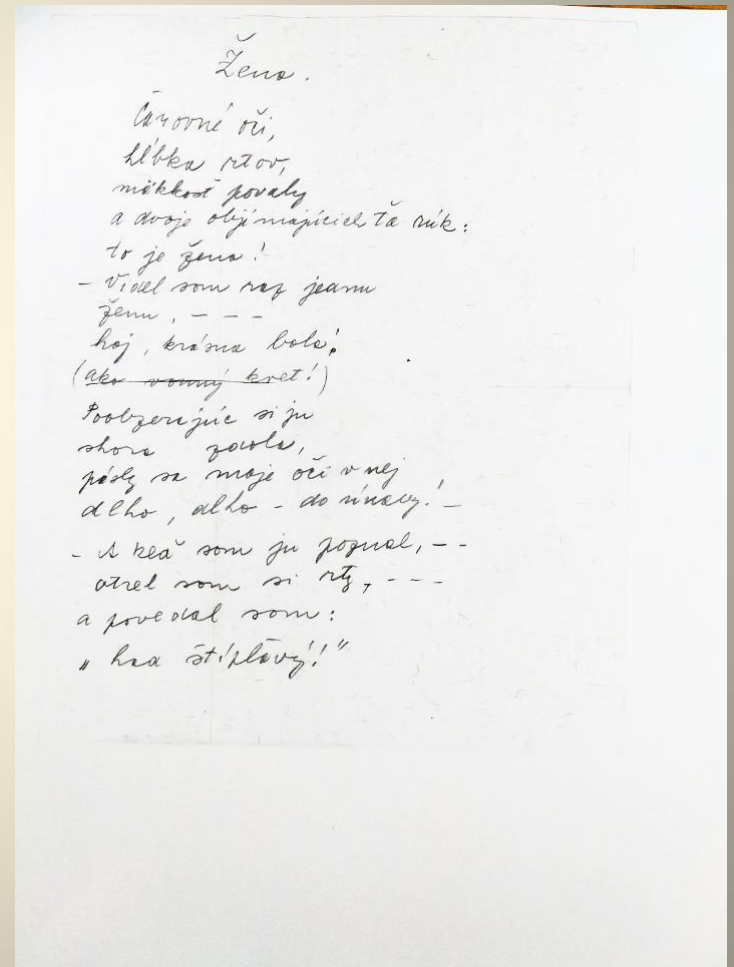
- básne začal písať už počas stredoškolského štúdia,
- ľúbostná, spoločenská i sociálna tematika,
- napr. *Bozky čo hasia*
Balada o noci
Žena
4. máj
Keď život môj dohorí
Časy
Matka

Ukážky rukopisov z poézie

Bozky čo hasia ...

Žena

Matka

Matke:

Keď zem sa snívala
a práve skúšal ^{pojedaný} hladný vietor
a pod nohou ^{sníval} ~~slabý~~
ti sneh,

objala ma v náručí slabých,
kostnatých už rúk
a z tela pošepala mi:

- "Ty mi nič, či si mi už tu?" -
T osvietiar mi tvár svetlo lampy
omakli od prudkých vetrov života,
zasmial sa:

- "Ach, matičko, doviesol som sa ti
pod stromček jedlový - tu ma máš!"
A tak v ľotvečer, keď hvezdy svietily
na striebrišti jej vlasov,
ľúbala ^{ma} ~~ma~~ materškov, tieľou láskou
Potom, keď prišiel i otec, prežehl najmä
rukou ťažkou,

zaspieval tichým, zbožným hlasom:

- - Narodil se Kristus Pan - - - - -

a sľom rozrušenie tvrdú svoju dľaň,
stá mäkkú podušku
vložil mi pod hlavu.

A potom ukolembal ^{ma} ~~ma~~ svojím
dobrým hlasom.

A keď do okna zaprel domý, mrazivý
vietor, i hvezdy, keď lepšie zoparila,
kto z vonku zaspieval:

Ľahk ore vlasí...

- A tak usnul tichý večer
s úsmevom dobrých ľudí.

"Blahý večer"
- báseň -

Próza

- najprv písal novely, na sklonku života napísal dva romány a dve divadelné hry,

NOVELY

- *Čierne dni a úsvit* – novela, hlavná postava vynájde liek na tuberkulózu,
- *Anička je mŕtva, Janičko, čo robíš?, Milo Kazaň, Slzy v očiach* – novely, téma rodnej dediny, študentského života a liečenia svojej choroby,
- *Srdce* – novela, vystihuje slovenské národné povedomie - žiaľ nad pričlenením slovenského pohraničia k Maďarsku **atd'...**

ROMÁNY

- *Zápisky o mŕtvych* – autobiografický román
 - predlohou mu bola vlastná dedina a život v nej v období predmníchovskej Československej republiky,
 - na podklade hlavnej postavy Ivana Lukašiča dej popretkával svojimi zážitkami zo života, štúdia a hlavne nemocničného prostredia,
 - román vydaný po autorovej smrti,
- *Nákaza* – autobiografický román
 - obraz svojej dediny v 30. rokoch 20. storočia, boj so šíriacou sa tuberkulózou vo forme vlastných zážitkov z liečenia.

Zápisky o mŕtvych

p
í
s
a
n
é
r
u
k
o
u

Keď sa Ivan Lukašič bol zoznámil s dramom *Photovka*,
nebol by na ňu nepochybne, že ľudia osudovú neúspech
by vedeli vzhládnuť sľužou ľahky, ktorá ešte viac rozpa-
kovala ľuďom pozadie človeka.

Priateľmi zmyselných predovšetkým na ne takéto, akoby a
dramu *Photovka* tak ako zopárkrát sa ocitla pri ňom
neodstúpim a napokon tak napokon bolo z nej
rečami vyjadrení a ľahko veľkomyseľne stromu. Lukašič
ni však bol plus uvedomoval, že do miestnej výpisie
hráť môže, ak človek pláca, že bol na aj pŕelipateľ
blížiaci optálov a spoločenstiev partnerov, ktoré by nem
mali byť v jeho vedomom ľuďom. Mal pred
očami jazyk, akoby, ktorý mu bol povinným vedomom
vyzoznamuje ho priateľ na osvedčenosti a žiaľ vidi-
cov. Ale človek viac čo je a uľahče môže na natebe
pochopit, akoby v jeho telom sčrútkou bol odlišný
to je v ňom a prirodzenejšie optálov k spoločenstvu. Spoločenstvo
mal vedieť, pretože sám dohľaduje svojím, akoby
je uzavierať sa do seba bolo by akoby prostredím na
a uľahčeľným sebaťužným.

Samotnou kariérou bola vždy k dispozícii, akoby v nej
bol mohol byť v nej volený, akoby, pretože ni v nej, žiaľ.
det na to bolo tvore do toho rozpoznávanie pomôcky
jeť uložilov a takto tu v hŕbke pozorovať život toto
vedieť uľahčeľným. Pomocťou v ňom na do seba
natáľko, že v ňom žiaľ, v ňom a natebeľ akoby žiaľ
gŕyľami v nej, energou, ktorá by cel mohla roka-
dva natebeľ ešte pri živote. Pallas na žiaľ, ľudia bol
najneprijemnejší. A Ivan Lukašič v ňom, že bol
dobyť je uľahčeľným, natebeľ, akoby, akoby. Vedieť,
že pri ňom a tejto prijateľ, ni ľľobol, ni v ňom
ľľobol, čo v ňom v odlišný ľľobol, akoby, akoby
na ľľobol na žiaľ, natebeľ, akoby, akoby, akoby
druh, ľudia ľľobol, akoby, akoby, akoby, akoby
máť v ňom, že pri ňom, že ľľobol, akoby, akoby, akoby.

ten nehybne. Čítali sa s posledným úšom slnka.

Padali....., padali..... unierali.....

Písalo sa dňa 06. septembra 1935.

Toto dňa Ivan Lukašič premenil sa vo dve bytosti. Jedna bytosť
obýjala sa ku sklonku svojho bytia, druhá však ešte intenzívnejšie
začala pracovať ako pred tým. Čítala asi zánik tej prvej. A bolo v tom
to najväčšie tragikum, ktoré Ivan Lukašič po prvý raz zažil v živote,
že sa musel deliť na : "Ja" a "Ty". Bytosť "Ty" s duchovnou svojou pod-
statou nemohla existovať bez bytosti "Ja", tá totiž unierala, ale bytosť
"Ty" mohla za sebou zanechať trvalé stopy spomienok a práce. Preto pra-
covala. Povediac to však presnejšie, poznamenávajú: Ivan Lukašič vážne
onemochal. Treba mu pomáhať. Treba ho kriesiť. Treba, treba, treba.....

Až na to, že Ivan Lukašič by bol skoro umrel.

Keď doktor Tobík prehliadol si Ivana Lukašiča, pokrútil najprv hlavou.

Musi sa ihneď zakročiť, dodal po chvíľke. Ste mladý a táto nemoc vie
mladosť rapídne drviť. Budeme tedy pomáhať.

Ivan Lukašič stal a udivene sa na neho díval.

Tedy vy hovoríte, že je to vážne -dodal po chvíľke. Akoby som to tak ná-
hodou nechal, tak by som aj pošiel, čo.

Bol blbý a chvel sa na celom tele. Stal akoby nad priepaťou. Jedna
noha stala ešte na pevnom podklade, ale čo bolo z toho, keď v každom
momente sa mohla poklznúť.

V takomto položení sa octnul Ivan Lukašič.

Tak je to teda -dodal s mrazivým chňadom. Ja mám ešte len šedemnášť
rokov, no to by tá pliaga drviť mohla, ba cítim, že už aj drví. Chrochlem
strašne pán doktor.

Áno -dodal doktor Tobík. To sa vám viete čítať pľúca, pokračoval. Ale
možno aj to zistiť, čo sa nachádza v chrohli, preto z hĺbky zakašíte
a v pľúcnite do tohoto sklička.

Vyberie zo skrinky skličko, dával ho Ivanovi Lukašičovi do rúk.

Tu máte, povedal a urobte tak ako som vám kázal.

Lukašič vtiahol do seba dych a zakašial. V hrudi ako by mu bolo zahr-

p
í
s
a
n
é
s
t
r
o
j
o
m

DIVADELNÉ HRY

- *Pán profesor* – zachytáva študentské roky,
- *Nevernica* – problematika rodinného života, lásky, nevery a žiarlivosti.

LITERÁRNOKRITICKÉ PRÁCE

- úvahy: *Ján Smrek jubiluje*
 - Aký ma byť Nový rod?*
 - Ján Smrek a jeho poézia*
 - Spisovateľ a jeho moc*
 - Svedomie*

Perličky ...

„IHNÁTOVE HANUŠOVCE“

- autorská literárna súťaž pre mladých i dospelých,
- poetické, prozaické a publicistické práce,
- publikovanie zborníka, kde sa uverejňujú najlepšie práce,
- účasť v súťaži – autori zo Slovenska, ale aj zahraniční Slováci,
- súťaž pre tri vekové kategórie, v troch žánroch – poézia, próza a publicistika,
- publicistický žáner – fejtóny, reportáže atď...

„Ihnátove Hanušovce“

Literary Contests 'Ihnátove Hanušovce'; Literárne Súťaže 'Ihnátove Hanušovce'

Attentive young participants at a literary session held during the literary contest, Ihnátove Hanušovce 2008, in honour of Ján Ihnát Jr.; 20 June 2008, Hanušovce nad Topfou, Slovak Republic. (Ifat Miroslavcov) Photo: HREEUR08-699CE (Ján Hraš) DHREEUR08-699CE

Literary judge (porotkyňa súťaže) Eva Kollárová leading a literary session during the literary contest, Ihnátove Hanušovce 2008, in honour of Ján Ihnát Jr.; 20 June 2008, Hanušovce nad Topfou, Slovak Republic. (Ifat Miroslavcov) Photo: HREEUR08-803CE (Ján Hraš) DHREEUR08-803CE

Literary Judge (porota súťaže) Peter Karpinský leading a literary session during the literary contest, Ihnátove Hanušovce 2008, in honour of Ján Ihnát Jr.; 20 June 2008, Hanušovce nad Topfou, Slovak Republic. (Ifat Miroslavcov) Photo: HREEUR08-814CE (Ján Hraš) DHREEUR08-814CE

Performers from the folk group Folklómy súbor Vargovčan (dievčatá zo súboru Vargovčan) provided entertainment at the literary contest Ihnátove Hanušovce 2012; 21 June 2012, Hanušovce nad Topfou, Slovak Republic. (Ifat Miroslavcov, Peter Šafárik 2018) Photo: EUR12-0124JCE (Ján Hraš) EUR12-0124JCE

„Ihnátove Hanušovce“

Literary Contests 'Ihnátove Hanušovce'; Literárne Súťaže 'Ihnátove Hanušovce'

Grave-site of Ihnát family members including Ján Ihnát and wife Anna Ihnátová (b Lukáčová) and two of their children, Alžbeta Velebírová (b Ihnátová) and Ján Ihnát Jr., in the cemetery at Hanušovce nad Topfou; 21 June 2008, Hanušovce nad Topfou, Slovak Republic. The central grave marker is for Ján Ihnát, ev. Theolog, 12 III 1918 - 22 VII 1941. [Prof. M. Roško (author); Photo: DLABEUR08-377CE (author) František Lešák]

Ceremony in conjunction with the release of Ján Ihnát's book containing his literary works: L-R (5 standing): Ľubica Tomková (face partially visible); Jarmila Czibulová (b Hlavtúrová, back of head); Marta Lehetová (b Šochová); Milan Ihnát; Ján Roško; 21 June 2008, Hanušovce nad Topfou, Slovak Republic. [Prof. M. Roško (author); Photo: DHREUR08-661CE (author) Hana]

Milan Ihnát and Irena Ihnátová (b Milinárová) signing the City Hall book with primator Ján Roško looking on, in conjunction with the literary contest 'Ihnátove Hanušovce' and the release of Ján Ihnát's book containing his literary works; 21 June 2008, Hanušovce nad Topfou, Slovak Republic. [Prof. M. Roško (author); Photo: DHREUR08-671CE (author) Hana]

Milan Ihnát and Irena Ihnátová (b Milinárová) at 'Ihnátove Hanušovce 2012' the 5th biennial literary contest in honour of Ján Ihnát Jr.; 17 September 2012, Hanušovce nad Topfou, Slovak Republic. [Prof. M. Roško (author); Photo: EUR12-02120YCE (author) Hana]

Milan Ihnát
darca AF
Ján Ihnát ml.
1935 - 2018

Matica slovenská vs. Ján Ihnát ml.

 MATICA SLOVENSKÁ
NOSITEĽKA RADY REPUBLIKY

PAMÄTNÍK SLOVENSKEJ LITERATÚRY

Vážená pani
Verona Hlavturová Doporučene
094 31 Hanušovce nad Topľou

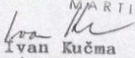
Váš list značka _____ zo dňa _____ Naša značka _____ Martin 6.9.84.

Vec: Ján Ihnát - biografické informácie.

Vážená pani Hlavturová,

obraciame sa k Vám s prosbou ohľadom bližších životopisných údajov o Vašom bratovi, spisovateľovi Jánovi IHNÁTOVI /1918-1941/. Tieto údaje potrebujeme pri tvorbe Slovenského biografického slovníka, reprezentačnej encyklopédie o významných osobnostiach Slovenska. Pretože však o živote a diele Vášho brata máme nedostatok údajov, prosíme Vás o vyplnenie priloženého biografického dotazníka a o jeho skoré zaslanie na adresu Matice slovenskej v Martine.

Zostávame s úprimnými pozdravmi a v očakávaní Vašej skoršej odpovede, za ktorú Vám vopred ďakujeme.

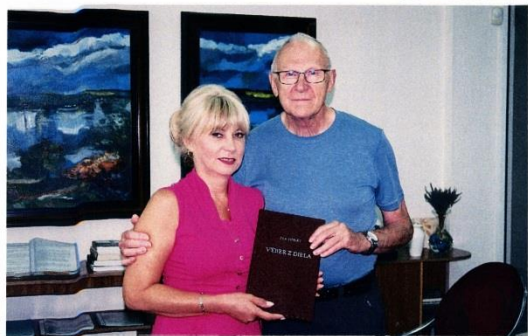

Ivan Kučma
zástupca vedúceho
Biografického odd. MS

Vybavuje: I. Kučma

Telefón: 313 71, 314 92, správa 324 54
Dialkopolis: 075331
036 52 Martin, Ladislava Novomeského č. 32
SBCS, pobočka Martin 427-362, IČO 179027, org. kód 53499097
Nadriadený orgán: Ministerstvo kultúry SSR

Výzva MS na doplnenie údajov do Slovenského biografického slovníka o významných osobnostiach Slovenska, Martin 1984

Spolupráca medzi archívom a Milanom Ihnátom - darcom archívneho fondu Ján Ihnát ml.

V Hanušovciach nad Topľou žil a pôsobil „zabudnutý“ spisovateľ Ján Ihnát ml. (1918-1991). Počas svojho krátkeho života publikoval príspevky v časopise „Nový roč“. Na jeho počesť sa v jeho rodnej Hanušovciach n.T. koná každých dvoch rokov literárna autorstvá súťaž „Ihnátove Hanušovce“. V auguste 2019 náš archív oslovil a navštívil p. Milan Ihnát - vno Ján Ihnát ml. - žijúci v Kanade. Ponúkol archívu rôzne písomnosti týkajúce sa života a tvorby J. Ihnát ml., aby ich archív mohol poskytnúť študentom na štúdiu a aby sa o ňom mohla dozvedieť širšia verejnosť.

ĎAKOVNÝ LIST

Vážený pán Milan Ihnát,

srdečne Vám ďakujem v mene celého kolektívu Archívu vo Vranove nad Topľou, že ste si vybrali práve náš archív za miesto, kde budú uchovávané zbierkové dokumenty rodiny Ihnátovej, ktoré súvisia so životom Jána Ihnát ml. rodáka z Hanušoviec nad Topľou. Jeho meno bolo doteraz pomerne neznáme verejnosti. Avšak aj vďaka Vašmu rozhodnutiu budeme môcť verejne prezentovať tvorbu a život spisovateľa s prívlastkom „zabudnutý spisovateľ“, ktorý je často krátko porovnávaný so životným osudom známeho českého spisovateľa Jiřího Wolkeha v Čechách.

Meno Ján Ihnát ml. sme použili aj do pripravovanej publikácie o našom archíve, kde sme ho zaradili do skupiny významných reprezentantov nášho regiónu.

Ešte raz srdečná vďaka za Vaše rozhodnutie vybrať Archív Vranov nad Topľou za miesto, ktoré bude dôstojne šíriť a uchovávať spomienku na Jána Ihnát ml. slovenského spisovateľa s prívlastkom „zabudnutý“ pre budúce generácie.

S pozdravom

Mgr. Daniela Ihnátová
vedúca archívu

Vo Vranove nad Topľou 23. októbra 2019

Spoločná fotografia z odovzdania AF - Milan Ihnát, darca AF a Daniela Ihnátová, vedúca archívu a Ďakovný list Milanovi Ihnátovi z roku 2019

ĎAKUJEME ZA POZORNOST

©

MINISTERSTVO VNÚTRA SR ŠTÁTNY ARCHÍV V PREŠOVE

pracovisko Archív Vranov nad Topľou

Budovateľská 1277

093 01 Vranov nad Topľou